

Studia i Materiały. Miscellanea Oeconomicae

Rok 13, Nr 1/2009

Wydział Zarządzania i Administracji

Uniwersytetu Humanistyczno – Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach

Gospodarowanie zasobami organizacji w warunkach zagrożeń otoczenia

Izabela Konieczna¹

ANALIZA STOPNIA ZADŁUŻENIA PRZEDSIĘBIORSTW SKLASYFIKOWANYCH W KLASIE 15.62 EKD

Streszczenie

Artykuł przedstawia analizę stopnia zadłużenia 5 wybranych przedsiębiorstw sklasyfikowanych w klasie 15.62 EKD, których działalność opiera się na wytwarzaniu skrobi i produktów skrobiowych. Analiza obejmuje przedsiębiorstwa, które prowadziły działalność gospodarczą nieprzerwanie w latach 2000-2007. Przeprowadzona analiza wskazuje, że 60% przedsiębiorstw posiadało niewielkie zadłużenie przez wszystkie lata. Ponadto, widoczna jest przewaga długu krótkoterminowego nad długoterminowym w trzech przedsiębiorstwach we wszystkich latach.

Wstęp

Potrzeba analizy zadłużenia przedsiębiorstw wynika z faktu, iż tylko nieliczne z nich funkcjonują w oparciu o własne kapitały. Większość przedsiębiorstw korzysta bowiem z różnych form wspomagania finansowego, czyli z kapitałów obcych w swej działalności. Analiza zadłużenia pozwala stwierdzić, czy wielkość zaangażowanych w przedsiębiorstwie kapitałów obcych nie zagraża jego bezpieczeństwu z punktu widzenia możliwości obsługi zadłużenia. Jest ona także potrzebna wierzycielom przedsiębiorstwa, a w szczególności kredytodawcom, którzy poprzez jej wyniki postrzegają swoje bezpieczeństwo, gdyż na jej

¹ dr Izabela Konieczna, Instytut Zarządzania, Wydział Zarządzania i Administracji, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach.

podstawie szacują ryzyko związane z odzyskaniem wierzytelności². O ile o istnieniu przedsiębiorstwa decyduje zdolność do regulowania zobowiązań do jednego roku, o tyle możliwość regulowania zobowiązań o dłuższym okresie wymagalności wpływa na płynność finansową, gdyż negatywna ocena tej zdolności w długim okresie powoduje, że zobowiązania stają się wymagalne w okresie krótkim. Dlatego też ocena tego, czy przedsiębiorstwo będzie wypłacalne powyżej jednego roku jest jednocześnie czynnikiem, który powinien być brany pod uwagę w ocenie płynności finansowej³.

Analiza stopnia zadłużenia

Na podstawie danych ze sprawozdań finansowych 5 przedsiębiorstw z lat 2000-2007 dokonano obliczeń wybranych wskaźników zadłużenia (tabela 1) a następnie przeprowadzono analizę wspomaganą finansowego dla każdego z nich. Wyniki obliczeń przeanalizowano dokonując porównań ze średnią dla podsekcji, jak również biorąc pod uwagę wartości graniczne uznawane w literaturze za optymalne. Ponadto, tendencję kształtowania się poszczególnych wskaźników dla każdego z przedsiębiorstw przedstawiono na rysunkach 1, 2, 3, 4 oraz 5.

Tabela 1. Wartości wybranych wskaźników wspomaganą finansowego

Przedsiębiorstwo	Wskaźnik	Rok								
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Wskaźnik ogólnego zadłużenia (krotność)										
1	Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „Pepees” S.A.	0,44	0,36	0,38	0,40	0,42	0,31	0,33	0,46	
2	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego „Nowamyl” S.A.	0,23	0,25	0,22	0,27	0,21	0,20	0,18	0,15	
3	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego S.A. w Niechlowie	0,46	0,41	0,47	0,47	0,38	0,38	0,24	0,26	
4	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o.	0,65	0,67	0,71	0,73	0,74	0,70	0,65	0,62	
5	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile „Zetpezet” Sp. z o.o.	0,62	0,72	0,73	0,57	0,54	0,60	0,58	0,59	
	Średnia dla podsekcji	0,62	0,56	0,55	0,57	0,56	0,53	0,53	0,53	
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego (krotność)										
1	Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „Pepees” S.A.	0,79	0,56	0,61	0,68	0,72	0,46	0,50	0,94	
2	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego „Nowamyl” S.A.	0,30	0,33	0,28	0,37	0,26	0,25	0,21	0,18	

² W. Dębski, *Teoretyczne i praktyczne aspekty zarządzania finansami przedsiębiorstwa*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2005.

³ D. Wędzki, *Analiza wskaźnikowa sprawozdania finansowego*, Kraków: Wolters Kluwer Polska 2006.

Przedsiębiorstwo	Wskaźnik	Rok								
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
3	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego S.A. w Niechlowie	0,86	0,69	0,89	0,87	0,62	0,62	0,31	0,34	
4	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o.	1,84	2,06	2,40	2,72	2,83	2,33	1,84	1,63	
5	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile „Zetpezet” Sp. z o.o.	1,61	2,60	2,75	1,31	1,19	1,48	1,39	1,41	
	Średnia dla podsekcji	1,65	1,30	1,22	1,34	1,27	1,12	1,15	1,15	
Wskaźnik zadłużenia długoterminowego (krotność)										
1	Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „Pepees” S.A.	0,00	0,15	0,17	0,19	0,26	0,20	0,28	0,26	
2	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego „Nowamyl” S.A.	0,00	0,06	0,08	0,21	0,17	0,15	0,13	0,09	
3	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego S.A. w Niechlowie	0,00	0,08	0,08	0,09	0,06	0,07	0,06	0,06	
4	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o.	0,00	0,32	0,29	0,29	0,49	0,32	0,28	0,20	
5	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile „Zetpezet” Sp. z o.o.	0,00	0,43	0,40	0,12	0,16	0,19	0,22	0,37	
	Średnia dla podsekcji	0,59	0,36	0,19	0,24	0,23	0,35	0,27	0,26	
Wskaźnik wspomagania finansowego (krotność)										
1	Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „Pepees” S.A.	1,79	1,56	1,61	1,68	1,72	1,46	1,50	2,06	
2	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego „Nowamyl” S.A.	1,30	1,33	1,28	1,37	1,26	1,25	1,21	1,18	
3	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego S.A. w Niechlowie	1,86	1,69	1,89	1,87	1,62	1,62	1,31	1,34	
4	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o.	2,84	3,06	3,40	3,72	3,83	3,33	2,84	2,63	
5	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile „Zetpezet” Sp. z o.o.	2,61	3,60	3,75	2,31	2,19	2,48	2,39	2,41	
	Średnia dla podsekcji	2,65	2,30	2,22	2,34	2,27	2,12	2,15	2,15	
Wskaźnik pokrycia zobowiązań ogółem kapitałem własnym, tzw. Złota reguła finansowania (krotność)										
1	Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „Pepees” S.A.	1,27	1,80	1,65	1,47	1,39	2,19	2,01	1,06	
2	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego „Nowamyl” S.A.	3,31	3,00	3,58	2,71	3,86	3,96	4,68	5,70	
3	Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego S.A. w Niechlowie	1,16	1,45	1,12	1,14	1,62	1,61	3,25	2,92	
4	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o.	0,54	0,49	0,42	0,37	0,35	0,43	0,54	0,61	

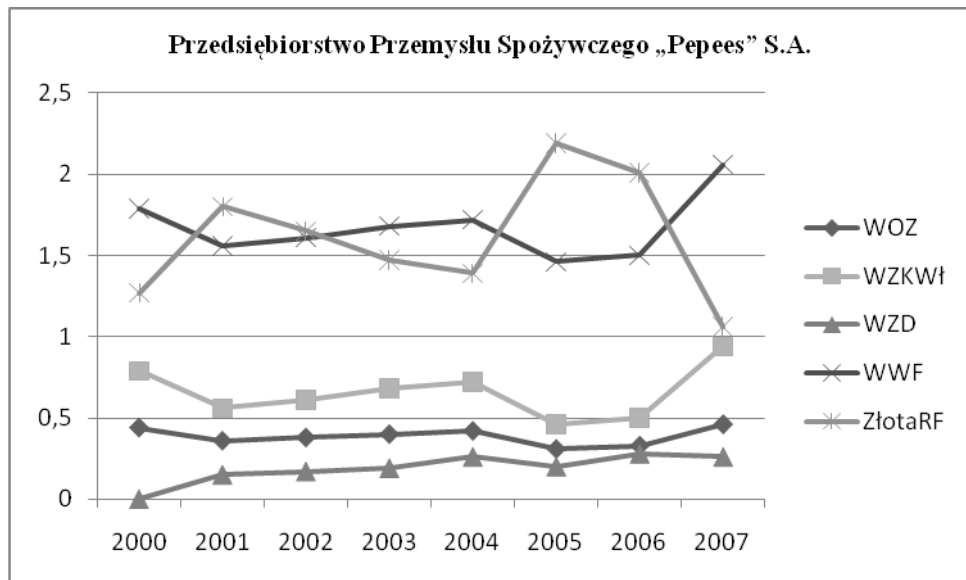
Przedsiębiorstwo		Wskaźnik	Rok							
			2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
5	Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile „Zetpezet” Sp. z o.o.		0,62	0,38	0,36	0,76	0,84	0,67	0,72	0,71
	Średnia dla podsekcji		0,60	0,77	0,82	0,75	0,79	0,89	0,87	0,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych przedsiębiorstw oraz *Bilansowych wyników finansowych podmiotów gospodarczych w 1999 r., 2000 r., 2001 r., 2002 r., 2003 r., 2004 r., 2005 r., 2006 r., 2007 r.*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008.

Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „Pepees” S.A.

Dokonując analizy tabeli 1 oraz rysunku 1 zauważa się, że zadłużenie stanowiło mniej niż 50% ogółu aktywów przedsiębiorstwa, co oznacza, że kształtowało się poniżej ogólnie przyjętych norm, jak również poniżej średniej dla podsekcji. Zachowana została tu zatem złota reguła finansowania. Najwyższy poziom zadłużenia zanotowano w roku 2007, a najniższy w roku 2005. Co więcej, kapitał własny w większym stopniu zadłużony był długoterminowym w latach 2000-2005 i 2007. Zadłużenie długoterminowe było nieznacznie wyższe od średniej dla podsekcji w latach 2004 i 2006 i wykazywało tendencję rosnącą do roku 2004.

Rysunek 1. Wskaźniki wspomaganie finansowego dla Przedsiębiorstwa Przemysłu Spożywczego „Pepees” S.A. z lat 2000-2007

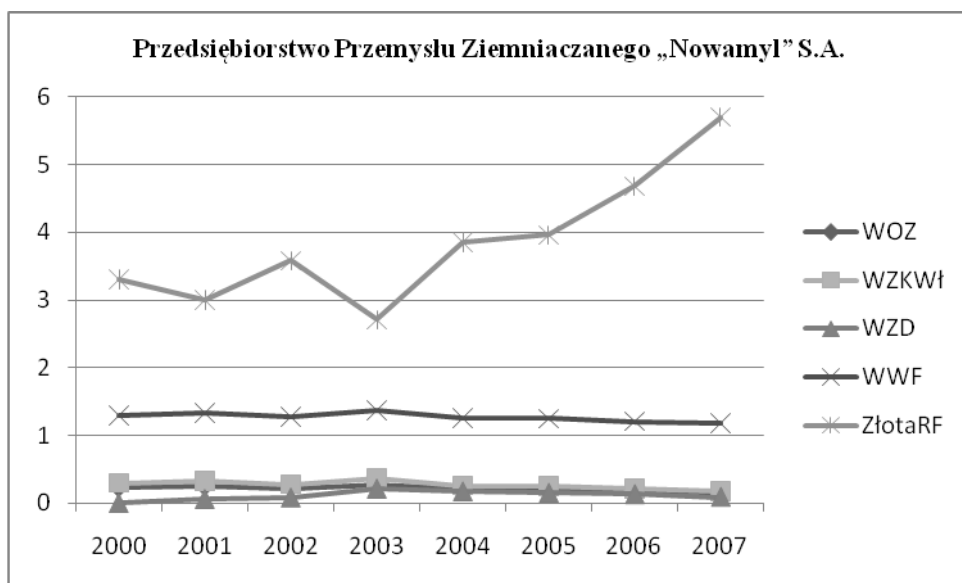

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli 1.

Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemiaczanego „Nowamyl” S.A.

Analizując dane zawarte w tabeli 1 oraz na rysunku 2 okazuje się, że przedsiębiorstwo to w nieznacznym stopniu korzystało z kapitałów obcych, przez co zachowana została złota reguła finansowania. Co więcej, od roku 2004 ujawniła się tendencja malejąca poziomu zadłużenia. Wartości wskaźników ogólnego zadłużenia, zadłużenia kapitału własnego i długoterminowego, jak również wspomaganie finansowego były znacznie niższe od średniej dla podsekcji, jak również od norm literaturowych. Zauważa się ponadto, że w latach 2003-2006 kapitał własny zadłużony był w większym stopniu długiem długoterminowym, a w roku 2007 poziom zadłużenia długo- i krótkoterminowego był taki sam.

Rysunek 2. Wskaźniki wspomaganie finansowego dla Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemiaczanego „Nowamyl” S.A. z lat 2000-2007

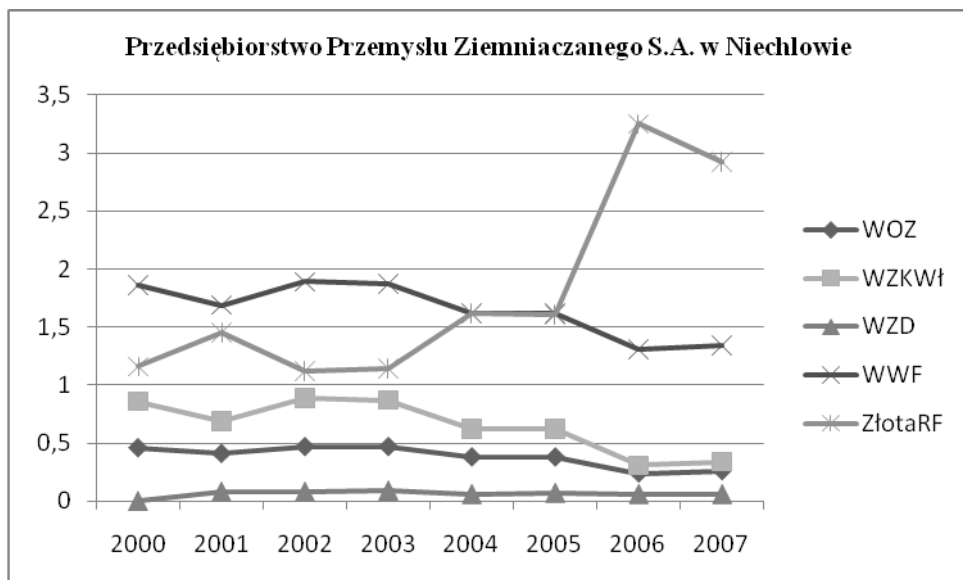

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli 1.

Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemiaczanego S.A. w Niechlowie

Poziom zadłużenia w tym przedsiębiorstwie był niższy od średniej dla podsekcji we wszystkich latach co można odczytać z tabeli 1 oraz rysunku 3. Stanowiło ono mniej niż 50% ogółu aktywów. Zachowana była więc w tym przypadku złota reguła finansowania. Najwyższy poziom zadłużenia zanotowany został w latach 2002-2003, a najniższy w roku 2006. Zdecydowaną większość stanowił tu dług krótkoterminowy w znacznym stopniu obciążający kapitał własny. Jednakże wartości wskaźników ukształtowały się na poziomie niższym niż dopuszczalne normy literaturowe.

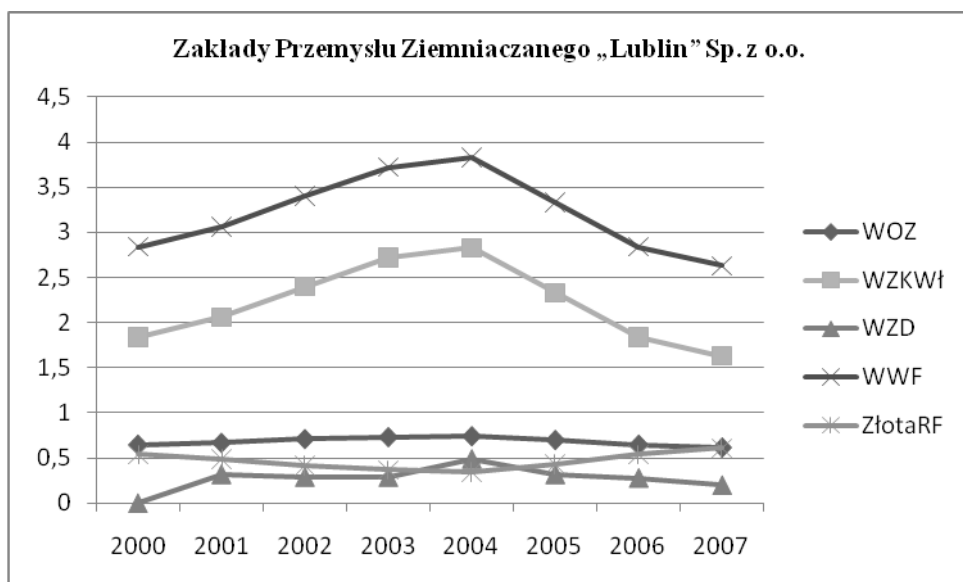
Rysunek 3. Wskaźniki wspomagania finansowego dla Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego S.A. w Niechlowie z lat 2000-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli 1.

Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o.

Rysunek 4. Wskaźniki wspomagania finansowego dla Zakładów Przemysłu Ziemniaczanego „Lublin” Sp. z o.o. z lat 2000-2007

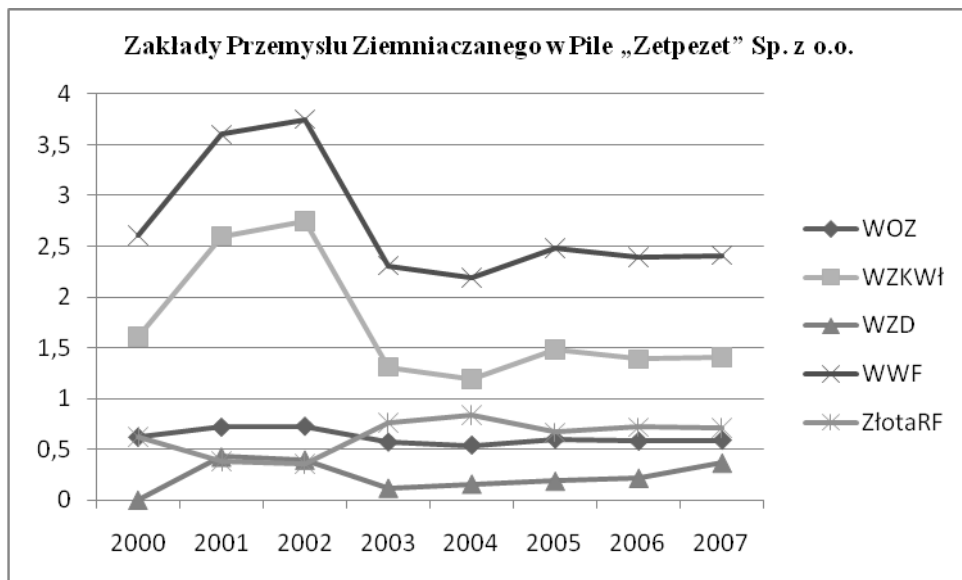
Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli 1.

Przeprowadzając analizę danych z tabeli 1 oraz rysunku 4 zauważa się tendencję wzrostową poziomu zadłużenia do roku 2004 a następnie jego spadek. Okazuje się również, że poziom ten przekraczał wartości średniej dla podsekcji, jak również w latach 2002-2005 osiągnął wartości wyższe od norm literaturowych. Większość zadłużenia stanowił dług krótkoterminowy. Nie została zachowana w tym przedsiębiorstwie złota reguła finansowania.

Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego w Pile „Zetpezet” Sp. z o.o.

Zadłużenie tego przedsiębiorstwa kształtowało się przez 5 lat powyżej średniej dla podsekcji, a poniżej niej przez rok. Jednocześnie jego poziom przekroczył granice literaturowe w latach 2001-2002, a mieścił się w tych granicach w latach 2000, 2003, 2005-2007. Większość długu we wszystkich latach stanowiło zadłużenie krótkoterminowe, przy jednoczesnej wyraźnej tendencji rosnącej długu długoterminowego od roku 2003. Złota reguła finansowania nie została tu zachowana.

Rysunek 5. Wskaźniki wspomagania finansowego dla Zakładów Przemysłu Ziemniaczanego w Pile „Zetpezet” Sp. z o.o. z lat 2000-2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli 1.

Podsumowanie

Biorąc pod uwagę wartości wskaźników zadłużenia dla wszystkich przedsiębiorstw zauważa się, że w trzech z nich (nr 1, 2 i 3) zachowana została złota reguła finansowania przez wszystkie lata. Oznacza to, że w przedsiębiorstwach tych istniała przewaga kapitału własnego nad kapitałem obcym. Wartość zadłużenia w tych przedsiębiorstwach była niższa od dopuszczalnych granic literaturowych oraz od średniej dla podsekcji. W

pozostałych przedsiębiorstwach wartość zadłużenia była wyższa. Ponadto, w przedsiębiorstwach nr 3, 4 i 5 zauważalna jest przewaga długu krótkoterminowego nad długiem długoterminowym w każdym analizowanym roku. Co więcej, w przedsiębiorstwie nr 4 poziom zadłużenia we wszystkich latach przewyższał średnią dla podsekcji, a przez cztery lata również normy literaturowe. Jednocześnie przedsiębiorstwo nr 5 przez dwa lata posiadało dług wyższy od granic literaturowych, a od średniej dla podsekcji przez pięć lat.

Reasumując, okazuje się, że 60% przedsiębiorstw zastosowało bezpieczną politykę polegającą na utrzymywaniu poziomu zadłużenia na niskim poziomie, co sprzyja niezależności finansowej i jest pozytywnie odbierane przez potencjalnych kapitałodawców. Z kolei 40% przedsiębiorstw w znacznym stopniu korzystało z obcych źródeł finansowania, co jest korzystne z punktu widzenia właścicieli przedsiębiorstw, lecz przez kredytodawców może być odczytywane jako niosące większe ryzyko niewypłacalności.

Bibliografia

1. *Bilansowe wyniki finansowe podmiotów gospodarczych w 1999 r., 2000 r., 2001 r., 2002 r., 2003 r., 2004 r., 2005 r., 2006 r., 2007 r.*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008.
2. Dębski W., *Teoretyczne i praktyczne aspekty zarządzania finansami przedsiębiorstwa*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2005.
3. *Finanse firmy. Jak zarządzać kapitałem*, (red.) W. Szczęsny, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2007.
4. Nowak E., *Analiza sprawozdań finansowych*, Warszawa: PWE 2005.
5. Sierpińska M., Jachna T., *Metody podejmowania decyzji finansowych. Analiza przykładów i przypadków*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2007.
6. Sprawozdania finansowe przedsiębiorstw.
7. Wędzki D., *Analiza wskaźnikowa sprawozdania finansowego*, Kraków: Wolters Kluwer Polska 2006.

Abstract

State of indebtedness analysis in companies classified in class 15.62 EKD

The article shows an analysis of the state of indebtedness of five companies producing starches and starch products that are classified in class 15.62 EKD (statistical classification of economic activities in the European community). The analysis includes companies that were running their business continuously in years 2000-2007. The analysis shows that 60% of companies had low level of borrowings in all years. Moreover, much more short-term debt than long-term debt had three companies in all years.